

87 éves korában az örökkévalóságba költözött **Szabó Márta**, „a BOKOR gyerekeinek kinevezés nélküli általános gyermekorvosa”, aki csaknem 40 éven át volt tagja közösségünknek. Az őrá emlékező szentmise prédikációjával és egyik közeli barátnőjének megemlékezésével köszönünk el tőle.

EGY REBELLIS NŐ

Szabó Márta búcsúztatója

Kedves Testvéreim!

Nehéz feladatot kaptam. Az úgy történt, hogy a messze távolból telefonon felhívott valaki, mondván, hogy ő az *Eszter*, a Szabó Márta lánya. És azt mondták neki, hogy az ő anyjának az volt a kívánsága, hogy a temetésén én beszéljek. Még azt is mondta, hogy ő azt szeretné, ha én amolyan laza beszédet, családiasat mondanék. Hát megpróbálom...

Kedves Márta!

Nem tudom, sikerül-e tíz percen teljesítenem lányod kívánságát, de megköszönöm, hogy rám gondoltál, és hogy most itt én is Rád gondolhatok, ennyi testvéremmel együtt.

Tudod, én csak úgy gondolhatok Rád, mint az *evangéliumi előjáró* (Mk 5,21-24.35-43): a hála szavával. Az olvasmányban (1Kor 12,4-11) hallott *lelki adományokról* azok szólhatnak majd, akik Téged, a végső megbékélés útjára talált embert, méltóbban tudnak búcsúztatni.

Márta!

80. születésnapodon ketten is méltattak: egy *szentbeszédben* és egy *laudációban*, köszöntésben. Ezekből sok mindent megtudtam Rólad. Felidézem, aztán majd én is elmondom, hogyan emlékezem Rád.

1) A *szentbeszédből* megtudtam, hogy Debrecenben voltál kislány és nagylány, aki tudott egy egyházat újítani akaró fiatal piaristáról, aki neked még így, reformerként is túlságosan *vallásos* volt. Akkor nem lettél követője. Megtudtam, hogy gyerekorvos lettél, és amikor később valaki megkérdezte tőled, hogy miért választottad ezt a pályát, azt mondtad, mert nagyon szeretted a kis gyerekeket, még azt is, aki leköpött.

A *szentbeszédből* megtudtam azt is, hogy Te később csatlakoztál az ún. „*bulányistákhoz*” (később, mint én), mégpedig akkor, amikor már a legnagyobb pergőtűzben voltunk jobbról is, meg balról is (mármint a hierarchia és a diktatúra felől).

Akkor aztán mindent bele, *teljes szívvel* bekapcsolódtál! Már nemcsak a Víziváros utcáit róttad, iskoláit, családjait látogattad rendületlenül, hanem az egész országot is a Trabantoddal, benne Gyurkával és legjobb barátnőddel, Terikével. Csopak bokortanya lett, még Óbudavár előtt.

Az is kiderült, amit én csak megerősíteni tudok (de nem csak én, hanem nézz körül, Márta, lelki szemeiddel, hogy ez a megszámlálhatatlan ember itt gyerek nélkül és gyerekestül), hogy Te lettél a „nem kevés gyermekáldással megáldott Bokor-gyerekek kinevezés nélküli általános gyermekorvosa”. Hát így méltattak abban a *szentbeszédben*.

2) Elmondom azt is, hogy abból a bizonyos, a 80. születésnapodat ünneplő *laudációból*, köszöntőből, mit tudtam meg.

Az ünnepi szónok „*egy fiatal nőt*” ünnepelt. Egy fiatal nőt, aki Te voltál, 80 évesen is. Egy örök fiatal nőt, abból a tényből kifolyólag, hogy egész életedben *kíváncsi* voltál.

Kíváncsi nemcsak a külsőre, hanem a belsőre is. És gyógyítani akartad nemcsak a testet, de a lelket is. De nemcsak az egyes embert, nem is csak a családot, hanem a közösségeket, a Bokrot, az egész társadalmat. Lázasan kerestéd az utat.

Megtudtam, hogy ünneplésed után az volt a válaszod a jelenlévőknek, hogy „*én, az öreg, biztatlak benneteket, hogy ne féljete a változástól, a változni tudástól. Nem az eszményeink, hanem a magunk változásától. Fel kell fedezni az akadályt, ami elválaszt minket az Isten Lelkétől...*”

3) És most már helyben vagyunk. Megmondom, hogy számomra ki voltál, Márta: egy *rebellis nő*, örök lázadó és változást akaró. Egy rejtélyes nő!

Persze erről semmit sem tudtam, amikor az *alsó-vízivárosi templom* hittanán megjelent egy Csutkai Pali nevű fiúcska, aki elég izgő-mozgó gyerek volt ahhoz, hogy még én is (!) elveszítsem egyszer a türelmemet. (Meg is kaptam a magamét érte az esküvőre felkészítő jegyesoktatáson!). Mert hát az esküvőn szembesültem azzal, hogy a Csutkai Pali nem más, mint Szabó Márta fia. Márta pedig Bulányi páter ismerőse.

Testvéreim!

Később aztán annál többet szembesültünk, mert Márta szemtől szembe, vagy éppen a telefonba egekig *dicsért*, ha valami rosszat tettem. És finoman-durván *lehordott*, ha jó fiú akartam lenni. A harci lendületet nagyon kedvelte, és a „félrelépéseim” is nagyon tetszettek neki.

De nem fukarkodott a *kritikával* sem. Nemcsak velem, de egyikünkkel szemben sem. A megalkuvást nem bírta, a mellébeszélést utálta, a lényegét és az új utakat kereste.

Őszintén elmondta, mi bántja, *mi fáj* neki. Gyermekei, majd unokái után elment a világ végére is. Az igazság megtalálásáért mindenhová elszegődött, tapasztalatokat és barátokat szerzett. Embereket maga köré gyűjtő rendkívüli egyéniség volt, amint lánya mondta: *vezéregyéniség*.

De nem feledkezhetek meg a „*csodadoktorról*” sem. No, nem hókuszpókuszos csodatévő volt. Hanem olyan Jézus-féle.

Bölcs tanító. Aki például harcolt azért, hogy a gyerekek iskolás korukig otthon maradjanak. A szülők ne adják se bölcsődébe, se óvodába gyermekeiket, mert a gyerek egészséges fejlődésének a családi otthon az alapja.

Jó barát. Aki meg tudta nyugtatni a kétségbeesett szülőt, testvért, aki el tudta hallgattatni a siratóasszonyokat és halottkémeiket, és adott esetben talpra tudta állítani a mély alvásból a halottnak hitt gyermekeket.

Szakmakritikus is volt, a *szeretetöszöntől* vezérelve. Két egyszerű példát tudok mondani, de Ti bizonyára százat-ezret.

A csecsemőn már a *kiszáradás* jelei mutatkoztak. Mit eszik? – kérdezi Márta. Tehéntejre való áttérést javasolta a gyerekorvos – mondja az anya. – Hát ezért beteg...

A koraszülött gyerekről megállapítják a kórházban, hogy lyukas a *szíve*. Hároméves korában meg kell műteni. Műtét előtt az ő tanácsára megvizsgálja egyik szakorvos barátja. A kardiológus megállapítja, hogy nincs, és valószínűleg nem is volt semmi baja a gyerek szívének.

Nem szerette a korlátoltságot, és nem szerette az orvoslobbit.

Kedves Márta!

Nem fecsegek tovább. A jelenlévők úgyis mindent jobban tudnak.

Markáns egyéniség, – a fiatalok fogalmazásában – nagyon „nagy arc” voltál.

A mi kapcsolatunk 1976-ban kezdődött, amikor felbukkantál a debreceni múltból az Attila utcában, ahol együtt laktunk Gyurka bácsival és Terikével. Attól kezdve szinte mindennapos vendég voltál ott. Terike szobájában órák hosszat beszélgetve múltról, jelenről, gyorsan otthonra leltél a Bokorban.

Azt hiszem, mi voltunk az első Bokor-pácienseid. Sára már szaladt, Bori totyogott, s amikor eléd tettem a soron következő „frissen szültet”, hosszan nézted figyelmes, mélyre látó tekintettel, és azt mondtad: „Ez egy öntörvényű gyerek – itt nem sokat tehetsz.” S ma sem tudom, hogy a gyerekek alkalmazkodott-e a jóslathoz, vagy hogyan történt, de így igaz. Nem szenvedheted mások képmutatását sem. Gyógyításodban mindig az intuíció és a tapasztalat volt a döntő.

Márta néni, drága!

Diagnózis után jött a családterápia – a beszélgetés –, hisz tudvalévő, hogy a betegség oka nem a vírus meg a bacillus. Egészséges lelkületű családban ritka a betegség. Beszélgetéseinkben mindig képmutatás nélküli őszinteséggel tudtuk megosztani gondolatainkat. Tudtuk, hogy „csak egymásban moshatjuk meg arcunkat”, s ehhez le kell venni álarcainkat, különben piszkos marad az arcunk.

Köszönöm sokszor kíméletlen *őszinteségedet, álarcnélküliségedet*. Az élet lényege a változás; aki él, az változik, alakul, addig élő, amíg fejlődni képes.

Mindig úton voltál, fizikai, lelki, szellemi úton. Otthontalan otthonossággal járkáltál a világban. Megcsodáltam azt a *rugalmasságot*, amellyel nyolcvan felett is új szellemi, lelki kalandokba kezdél, amikor mások már rég bezárultak, lezárultak.

Életed, sorsod segített a szabadság megtanulásában. Sok mindentől sza-

Halotti meghívódon az áll, hogy „május 5-én, délután 4 órakor összegyűlünk a Piarista kápolnában, hogy *szellemevel együtt ünnepeljünk*”.

Ünnepeljünk hát: ünnepeljük az *Igazságot*, amit kerestél, az *Utat*, amelyet megtaláltál, és az *Életet*, amelyet élteél, és amelyhez visszatértél. Élj örökké, Te örök mozgó, Te örök fiatal és örök megújulásra és megújításra elkötelezett *rebellis nő*: anya, testvér, barát!

Kovács László

badított meg... Kétszer fosztották ki otthonodat. Kedves tárgyaktól, értékektől, emlékektől szabadítottak meg. Gyermekeid, unokáid a világ másik felére költöztek. Megszenvetted. Közösségektől is el tudtál szakadni, ha úgy láttad jónak.

Köszönöm szabadságodat, minden megkötöttségtől, korláttól mentes gondolkodásodat. Igazi, vérbeli *szabadgondolkodó* voltál. Családjainkat járva megosztottad meglátásaidat, mindig inspiráltál bennünket. „Mádárszabadító” voltál.

Életünk sikere azon fordul, hogy rátalálunk-e a létünk legmélyén várakozó Istenre. Nyolcvanadik születésnapodon azt kívántam, hogy amiért egész életedben úton voltál, azt elérd, hogy amit keresel, azt megtaláld! Be kell járnunk a fél világot, hogy rájöjünk: bennünk van. Közelebb van hozzánk, mint mi magunkhoz. Tudom, hogy *megtapasztaltad*, hogy rátaláltál. Az utóbbi években már nem kifelé, hanem befelé tartottál. Nem többet akartál tudni, hanem tudatosabban élni, hisz nem az eszmék, teóriák útján fejeződik ki az igazság, hanem hirtelen láthatóvá lesz. Eljutottál arra az igazságra, amely a gondolkodáson túl van.

Köszönöm az embereket, akiket magadhoz vonzottál, a *valódi közösséget*, amely megteremtődött körülötted. Köszönöm, hogy hetente kaphattunk egymásból, a csend egységesítő, intim erejéből. Hála a közös vacsoráért, a jó beszélgetésekért.

Nem voltál könnyű beteg. Nagy természeted lassan szelődött.

Köszönöm azt az éjszakát, az utolsó, hogy veled, melletted lehettem akkor. Békés, szép, kismult voltál. Belesimultál. A tengerből kiáramló Márta néniként megnyilvánuló hullám visszahúzódott, visszaáramlott a tengerbe, ahonnan elindult, a nagy Egységbe.

Hited szerint tenger lettél újra.

Márcziné Sárossy Anna

